

Kehittämisosaaamisen jäljillä

Kehittämisosaaamisen asema sosiaalityön asiantuntijuudessa ja
osaamiskeskustyössä tarvittava osaaminen

Harjoittelun alussa heräsi kaksi kysymystä:

1. Kehittämisaaminen osana sosiaalityötä

- Mitä kehittämisosaaminen on?
- Missä ja miten sitä opitaan?
- Millainen asema sillä on osana sosiaalityön asiantuntijuutta?

2. Kehittämisosaaminen osaamiskeskustyksessä

- Millaista kehittämisosaamista sosiaalityössä tarvitaan?
- Mitkä osaamisalueet korostuvat osaamiskeskustyksessä?

Näistä muodostuivat työn tutkimuskysymykset:

Mikä on kehittämisosaamisen asema sosiaalityön asiantuntijuudessa?

Minkälaista kehittämisosaamista tarvitaan sosiaalialan osaamiskeskustyksessä?

Kehittäminen kuuluu sosiaalityön perustehtävään

- Kehittäminen kuuluu sosiaalityön perustehtävään oman työn ja toimintatapojen arvioinnista ja uudistamisesta aina tiedon tuottamiseen, vaikuttamiseen sekä palveluiden ja rakenteiden kehittämiseen asti (Hämäläinen 2014; Heikkinen 2008; Kananoja & Lähteinen 2017; Rissanen & Lammintakanen 2018; Sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 7 §; Sosnet 2014).

Jos kehittäminen kuuluu sosiaalityön perustehtävään, miten kehittämisosaaminen asemoituu osaksi sosiaalityön asiantuntijuutta?

Kehittämisosaaaminen osana sosiaalityön asiantuntijuutta

Kehittämis- ja muutososaaminen nähdään osana sosiaalityön koulutuksen tuottamaa **asiantuntijuutta**. Koulutus tuottaa valmiuksia tutkimustiedon hyödyntämiseen, toiminnan arviointiin, käytäntöjen kehittämiseen sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. (Lähteinen ym. 2017).

Kehittämisosaaaminen nähdään myös osana sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten **perusosaamista**. Se sisältää tiedon tuottamista ja hyödyntämistä sekä työn, palveluiden ja toimintatapojen tavoitteellista kehittämistä (Kananoja & Lähteinen 2017; Kangasniemi ym. 2018).

Lisäksi kehittämisosaaaminen kytkeytyy sosiaalityöntekijän ammatilliseen identiteettiin. Kehittämiseen, tutkimukseen ja vaikuttamiseen osallistuminen nähdään osana sosiaalityöntekijän roolia ja profession tehtävää (BASW 2020; Moorhead ym. 2025; 2026).

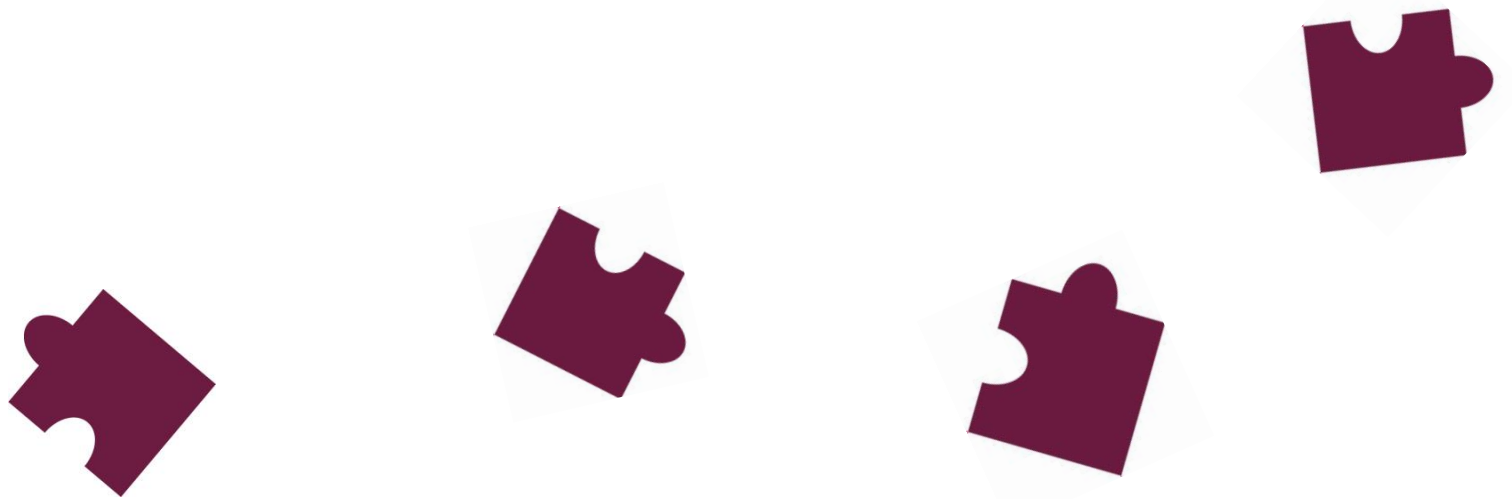
Kehittämisaamisen asema ei kuitenkaan ole yksiselitteinen

Kehittämisaamista ei määritellä yhdenmukaisesti

Sitä ei nimetä omaksi osaamisalueeksi kaikissa asiantuntijuuden jäsenyksissä

→ Kehittämisaaminen on kuitenkin sosiaalityön asiantuntijuuden kannalta **välttämätöntä osaamista**, koska sosiaalityön asiantuntijuuteen kuuluu palveluiden, toimintatapojen ja rakenteiden arvioiminen, uudistaminen ja kehittäminen (Berzin & Pitt-Catsoupes 2014; Kananoja & Lähteinen 2017; Laitinen ym. 2018; Mäntysaari 2020; Webber 2022)

Kehittäminen kuuluu sosiaalityön perustehtävään ja kehittämisosaaminen tunnistetaan osaksi sosiaalityön asiantuntijuutta. Kehittämistoiminnan toteutumista voivat kuitenkin rajoittaa esimerkiksi ajan puute, kehittämisosaamisen vaihtelu ja organisaatioiden rajalliset resurssit (Sumpter ym. 2025). Kehittämisosaamisen hyödyntäminen edellyttääkin kehittämistyötä vahvistavia rakenteita sekä mahdollisuuksia osallistua kehittämistoimintaan.

**Kehittämisaaminen
tunnistetaan osaksi sosiaalityön
asiantuntijuutta.
Mutta mitä kehittämisaaminen
käytännössä tarkoittaa?**

Tarkastelu pohjautuu

Tutkimuskirjallisuuteen

Soccan strategiaan ja toimintasuunnitelmaan

Osaamiskeskustoimintaa koskevaan lainsäädäntöön

Käytännönopetusjakson aikana syntyneisiin havaintoihin

Osaamiskeskustyksessä tarvittava kehittämisosaaminen

Tutkimusperustainen kehittämisosaaminen

- Tarvitaan kykyä hyödyntää tutkimus- ja arviointitietoa sekä arvioida sen laatua, merkitystä ja sovellettavuutta (Helminen 2021; Kangasniemi ym. 2018; Proctor 2018; Webber 2022).
- Keskeistä on tutkimustiedon yhdistäminen käytännöstä syntyvään tietoon ja toimintaympäristön tuntemukseen (IASSW 2024; Kananoja & Lähteinen 2017; Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 1230/2001; Socca 2026).

Toimintaympäristö- ja ennakointiosaaminen

- Tarvitaan kykyä tunnistaa toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja arvioida niiden merkitystä sosiaalialan palveluiden ja kehittämisen kannalta (Berzin & Pitt-Catsoupes 2014; Hämäläinen 2014; Kangasniemi ym. 2018; Marjamäki 2017; Socca 2026).
- Pitää olla oma-aloitteinen, seurata aktiivisesti toimintaympäristöä ja tunnistaa sekä nostaa uusia kehittämistarpeita työyhteisöön

Arviointi- ja uusiutumisosaaminen

- Toimintaa, vaikuttavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta pitää pystyä arvioimaan säännöllisesti (Helminen 2021; Proctor 2018).
- Arvioinnissa tulee tarkastella sekä toiminnan tuloksia että toimintatapoja ja pohtia, vastaavatko ne edelleen asetettuihin tavoitteisiin (Lähteinen ym. 2017; Karvinen-Niinikoski 2005).

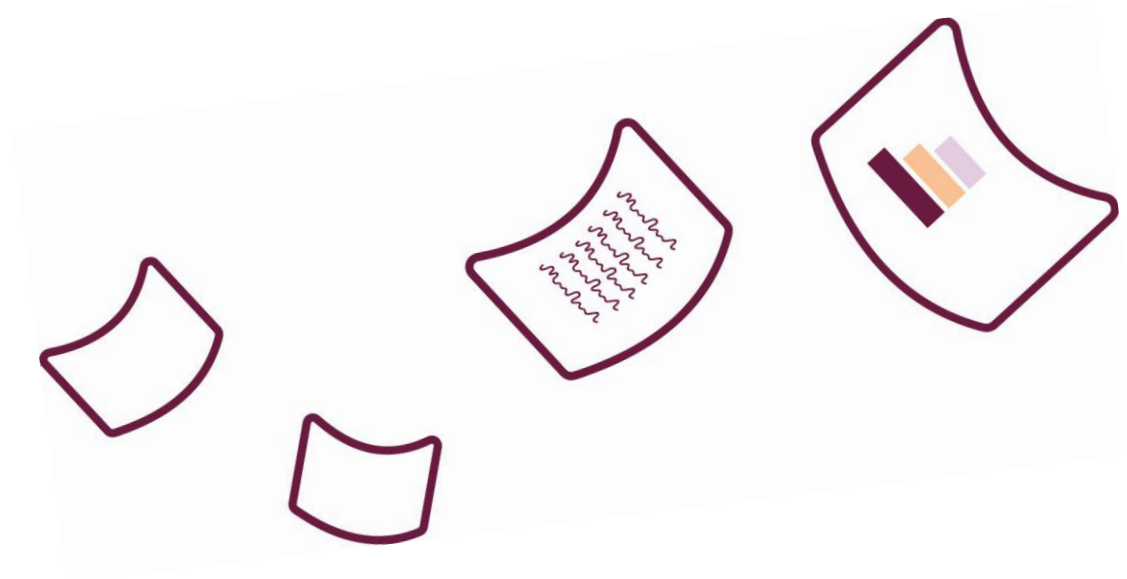
Verkosto- ja yhteiskehittämisosaaminen

- Kehittäminen tapahtuu eri organisaatioiden ja asiantuntijuuksien rajapinnoilla, minkä vuoksi se edellyttää kykyä rakentaa yhteistyötä, luoda yhteistä ymmärrystä ja sovittaa yhteen erilaisia näkökulmia (Engeström 2006; Helminen 2021; Järvensivu 2019; Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 1230/2001; Lähteinen ym. 2017; Marjamäki 2017; Socca 2026).

Viestintä- ja vaikuttamisosaaminen

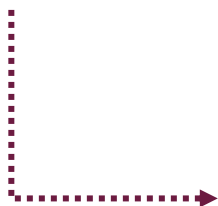
- Tiedon tuottaminen ei yksin riitä, vaan tietoa on osattava välittää ja tehdä näkyväksi, jotta sitä voidaan hyödyntää käytännössä ja päätöksenteossa (IASSW 2024; Hämäläinen 2014; Kananoja 2019). Viestintä on näin ollen keskeinen osa kehittämistyön vaikuttavuutta (IASSW 2024; Hämäläinen 2014).

Kehittämisoosaaminen näyttäytyy osaamiskeskustyksessä **laajana kokonaisuutena, jossa eri osaamisalueet kietoutuvat yhteen ja täydentävät toisiaan.** Keskeistä ei ole yksittäisten osaamisalueiden hallinta erikseen, vaan **kyky yhdistää niitä tarkoituksenmukaisesti** osana kehittämistä.

Kehittämisaaminen yksilön vai organisaation osaamisena?

Tarkastellussa kirjallisuudessa painottui yksittäisen ammattilaisen osaaminen. Kehittäminen näyttäytyi Soccassa kuitenkin moniammatillisena asiantuntijatyönä, jossa myös viestinnän ja hallinnon osaaminen tukee kehittämisen toteutumista.

Tarvitseeko yhden asiantuntijan hallita kaikkea kehittämisessä tarvittavaa osaamista? Sosiaalialan kehittämisessä tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi viestinnän, palvelumuotoilun, tiedon visualisoinnin, teknologian sekä talous- ja tilastotieteen asiantuntemuksen hyödyntämistä yhteisten kehittämistavoitteiden saavuttamiseksi.

Kehittämisosaaaminen eri toimintaympäristöissä

- Osaamiskeskuksissa kehittäminen kuuluu organisaation perustehtävään, minkä vuoksi kehittämiseen liittyvät osaamistarpeet tulevat selkeästi esiin.
- Miten kehittämisosaaaminen näyttäytyy sosiaalityön eri toimintaympäristöissä ja mitkä osaamisalueet ovat yhteisiä kaikelle sosiaalityölle tai korostuvat erityisesti kehittämiseen painottuvissa tehtävissä?
- Jos kehittämisosaaaminen kuuluu jokaisen sosiaalityöntekijän perusosaamiseen, miten sitä hyödynnetään esim. asiakastyössä?
- Kehittämisosaaamisen tarkastelussa ei riitä keskittyminen vain siihen, mitä yksittäisen sosiaalityöntekijän tulisi osata. Yhtä tärkeää on tarkastella sitä, tarjoavatko työn rakenteet, resurssit ja yhteistyön mahdollisuudet edellytyksiä kehittämisosaaamisen hyödyntämiselle käytännössä.

Kiitos!

Lähteet

- BASW. (2020). *All-Ireland study shaping social workers' identity*. <https://nisc.info/app/uploads/2024/07/Carolyn-Ewart-Presentation.pdf>
- Berzin, S. C., & Pitt-Catsoupes, M. (2014). A social work approach to social innovation. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 1(4), 1–17.
- Engeström, Y. (2006). *Kaksikätkäinen asiantuntijaorganisaatio* (Julkaisu B 02). Kansanterveyslaitos.
- Heikkinen, J. (2008). *Sosiaalityön ammattikuva sosiaalihuollossa: Tutkimus sosiaalityöntekijöiden näkemyksistä ja kokemuksista sosiaalitoimiston ammatillisesta sosiaalityöstä* (Väitöskirja). Kuopion yliopisto.
- Helminen, J. (2021). *Jatkuvan oppimisen koulutukset ja osaamisen kehittämistarpeet sosiaalialalla* (Diak Työelämä 23). Diakonia-ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/504711/DIAK_Tyoelama23_web.pdf
- Hämäläinen, J. (2014). Tiedon tuotanto sosiaalityön rakenteellisena kysymyksenä. Teoksessa A. Pohjola, M. Laitinen & M. Seppänen (toim.), *Rakenteellinen sosiaalityö* (Sosiaalityön tutkimuksen vuosikirja 2014, s. 65–86). UNIPress.
- IASSW. (2024). *Social work research statement*. <https://www.iassw-aiets.org/social-work-research-statement/>
- Järvensivu, T. (2019). *Verkostojen johtaminen: Opi ja etene yhdessä*. BoD - Books on Demand.
- Kananoja, A., & Lähteinen, S. (2017). Tutkiminen ja kehittäminen sosiaalialalla. Teoksessa A. Kananoja, M. Lähteinen & P. Marjamäki (toim.), *Sosiaalityön käsikirja* (4. uud. p., s. 479–493). Tietosanoma.
- Kananoja, A. (2019). Sosiaalityö muuttuvassa yhteiskunnassa. Teoksessa A. Kananoja, M. Lähteinen & P. Marjamäki (toim.), *Sosiaalityön käsikirja* (7. uud. p., s. 27–47). Tietosanoma.
- Kangasniemi, M., Hipp, K., Häggman-Laitila, A., Kallio, H., Karki, S.-Y., Kinnunen, P., Pietilä, A.-M., Saarnio, R., Viinamäki, L., Voutilainen, A., & Waldén, A. (2018). *Optimoitu sote-ammattilaisten koulutus- ja osaamisuudistus*. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja. Valtioneuvoston kanslia.
- Karvinen-Niinikoski, S. (2005). Research orientation and expertise in social work: Challenges for social work education. *European Journal of Social Work*, 8(3), 259–271. <https://doi.org/10.1080/13691450500210822>
- Laitinen, M., Kemppainen, T., Lakkala, S., Kauppi, A., Veikanmaa, S., Välimaa, M., & Turunen, T. (2018). Sosiaalityön interprofessionaalinen asiantuntijuus: Tapausesimerkkinä koulun sosiaalityö. Teoksessa T. Juvonen, J. Lindh, A. Pohjola & M. Romakkaniemi (toim.), *Sosiaalityön muuttuva asiantuntijuus* (Sosiaalityön tutkimuksen seuran vuosikirja 2018, s. 154–181). Lapland University Press.

Lähteet

Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 1230/2001. (2001). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011230>

Lähteinen, S., Raitakari, S., Hänninen, K., Kaittila, A., Kekoni, T., Krok, S., & Skaffari, P. (2017). *Sosiaalityön koulutuksen tuottama osaaminen* (Sosnet julkaisuja 7). Sosnet. <https://www.sosnet.fi/loader.aspx?id=d922c5f8-38f2-4627-86aa-08ce5b22e838>

Marjamäki, P. (2017). Sosiaalialan osaamiskeskukset alueellisina kehittäjinä. Teoksessa A. Kananoja, M. Lähteinen & P. Marjamäki (toim.), *Sosiaalityön käsikirja* (4. uud. p., s. 494-506). Tietosanoma.

Moorhead, B., Bell, K., Baginsky, M., Bowles, W., Otani, K., Ivory, N., ym. (2026). Mechanisms that impact the experience and sustainability of the professional identity of social workers. *European Journal of Social Work*, 29(2), 411-423. <https://doi.org/10.1080/13691457.2025.2505230>

Moorhead, B., Otani, K., Bowles, W., Baginsky, M., Bell, K., Ivory, N., Mackenzie, H., & Savaya, R. (2025). Toward a definition of professional identity for social work: Findings from a scoping review. *The British Journal of Social Work*, 55(2), 877-896. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcae197>

Mäntysaari, M. (2020). Sosiaalityön asiantuntijuus uusissa rakenteissa: Vaatimukset koulutukselle ja tutkimukselle. Teoksessa L. Suoninen-Erhiö, A. Pohjola, M. Satka & J. Simola (toim.), *Sosiaaliala uudistuu: Tietopohjan ja vuorovaikutuksen kysymyksiä* (s. 51-72). Huoltaja-säätiö. <https://www.huoltaja-saatio.fi/wp-content/uploads/2020/12/SU-ia.pdf>

Proctor, E. K. (2018). The pursuit of quality for social work practice: Three generations and counting. *Journal of the Society for Social Work and Research*, 9(3), 335-353. <https://doi.org/10.1086/698954>

Rissanen, S., & Lammintakanen, J. (2018). Sosiaali- ja terveydenhuolto johtamisympäristönä. Teoksessa A. Hujala, J. Lammintakanen & S. Rissanen (toim.), *Sosiaali- ja terveystoiminta* (3. uud. p., s. 15-38). Sanoma Pro.

Socca. (2026). *Toimintasuunnitelma 2026*. <https://socca.fi/wp-content/uploads/2026/01/Soccan-toimintasuunnitelma-2026.pdf>

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014. (2014). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>

Sosnet. (2014). *Sosiaalityön kansainvälinen määritelmä*. <https://sosnet.fi/sosnet/sosiaalityon-maaritelma/>

Sumpter, C., ym. (2025). What influences the use of research by the adult social care workforce? *British Journal of Social Work*.

Webber, M. (2022). Development and evaluation of interventions in social work practice research. *European Journal of Social Work*, 25(6), 1016-1029. <https://doi.org/10.1080/13691457.2022.2082388>